

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
«Гуманітарно-педагогічний факультет»
2022 року

СТВЕРДЖУЮ
САВИЦЬКА

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
журналістики та мовної комунікації,
протокол № 11 від 25 травня 2022 р.
Завідувач кафедри

Савицька
Наталія КОСТРИЦЯ

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Журналістика»

Савицька
Наталія КОСТРИЦЯ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Медіаправо»**

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – доцент Савенко О. М.

Київ – 2022

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Спеціальність	<u>061 журналістика</u>	
ОС	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	---	
Форма контролю	іспит (6 семестр, 3 курс)	
Показники навчальної дисципліни для денної форми та скороченого терміну навчання		
	денна форма навчання	скороч. термін навчання
Рік підготовки	3	-
Семестр	VI	-
Лекції	30	-
Практичні, семінарські заняття	30	-
Лабораторні заняття	–	-
Самостійна робота	60	-
Індивідуальні завдання	–	-
Кількість тижневих годин :		-
аудиторних	4	
самостійної роботи студента	4	

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	061 журналістика	вибіркова	
Модулів – 2	Освітній ступінь – бакалавр	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання - не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4		Лекції	
		30 год.	–
	Практичні, семінарські		
	30 год.	–	

самостійної роботи студента – 4	Лабораторні	
	–	–
	Самостійна робота	
	60 год.	–
	Індивідуальні завдання:	
	–	
	Вид контролю:	
Іспит (6 семестр, 3 курс)		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація навчальної дисципліни.

Навчання відбуватиметься за принципом мінімально необхідного теоретичного студіювання з акцентом на аналізі й детальному розборі як типових, так і конкретних правових аспектів журналістської діяльності. Обов'язковим елементом роботи буде дискутування прикладів суміщення теорії й практики у конкретній журналістській роботі, роботи в судах з метою висвітлення перебігу гучних судових процесів, а також про захист журналістів у справах проти позовів третіх осіб щодо правочинної діяльності журналістів та редакційних колективів.

Ця дисципліна є вибірковою. Викладається протягом 6 семестру на 3 курсі в обсязі **120** год. (4 — кредити ECTS), із них лекційних — **30** годин, семінарських — **30** годин, самостійної роботи — **60** годин.

У курсі передбачено 2 змістових модулі та 2 модульні контрольні роботи. Завершується дисципліна – **іспитом**. Іспит проходить у вигляді відповідей на запитання з програми.

Мета навчальної дисципліни «Медіаправо»:

Сформувати у студентів комплекс теоретичних знань у сфері інформаційного законодавства та практичних професійних навичок, необхідних для репортерської та редакторської роботи в редакціях газет і журналів.

Допомогти студентам, які опановують журналістський фах, осягти функції журналістики у суспільстві із законодавчої і практичної точок зору, та місця журналістики у сучасних інформаційних процесах;

Орієнтуватися в особливостях масово-інформаційної ситуації в Україні та світі, особливо щодо законності дій влади щодо ЗМІ задля поборення спроб і намірів утискати права ЗМІ та журналістів;

Знати права, норми і повноваження регуляторних органів в Україні у галузі масмедіа;

Орієнтуватися у регуляторних нормах, правилах і правах ЗМІ у країнах розвинутої демократії задля порівняльної оцінки практики регуляторної діяльності визначених структур в Україні;

Виробити практику критичного мислення щодо правової оцінки діяльності регуляторних органів України у галузі масмедіа з точки зору відповідності чинному законодавству й інтересам суспільства та захисту національного інформаційного простору.

Завдання навчальної дисципліни «Медіаправо»:

Навчити студентів аналізувати чинне законодавство в інформаційній сфері з метою вироблення навичок практичного застосування норм і положень законів як у колективній редакційній і персональній журналістській діяльності, так і в ознайомленні з найбільш типовими випадками і складнощами, з якими професійні журналісти як правило стикаються у процесі роботи. Освоєння суті інформаційних правочинів допоможе визначити і обстоювати на практиці свої права, навчить діяти, здобувати і поширювати інформацію спираючись виключно на конституційні і законодавчі гарантії.

У ході вивчення курсу студенти ознайомляться з особливостями здобуття суспільно важливої інформації в межах закону, опанують навичками написання інформаційних запитів до державних, громадсько-суспільних та політичних інституцій, освоють правила та норми офіційного спілкування з цієї проблематики, знатимуть строки термінів офіційних відповідей на редакційні запити в залежності від їхньої суті, ознайомляться зі способами притягнення до адміністративної відповідальності осіб, винних у приховуванні суспільно важливої інформації.

Увага приділятиметься також аналізу випадків порушення журналістами норм і правил інформаційного законодавства, журналістської етики та моралі, та журналістської відповідальності перед законом та суспільством назагал.

У результаті вивчення навчальної дисципліни та засвоєння лекційного курсу, підготовки завдань практичних занять, участі в дискусіях та ділових іграх, вивчення наукової літератури, а також самостійних занять студент має здобути системне уявлення про принципи та завдання медіарегулювання. Він має

знати:

Конституцію України;
законодавчу базу України; правові акти та документи стосовно ЗМІ; міжнародні документи стосовно діяльності ЗМІ;
функції журналістики;
мати уявлення про судову систему України;
правові засади репортерської праці, правила професійної безпеки. принципи організації роботи на місці події, етичні та моральні правила і стандарти;
мати уявлення про оперативну роботу репортера (зокрема, на місці події), в інформаційній редакції;
розуміти співвідношення між етичними, професійними та технологічними складниками праці;
особливості масово-інформаційної ситуації в Україні та світі й місце журналістики в сучасних інформаційних процесах;

вміти:

цитувати будь-який текстовий, звуковий чи аудіовізуальний матеріал відповідно до вимог медійного законодавства та авторського права;
відповідально ставитись до виконання редакційних завдань, оприлюднення фактів;
вміти знаходити належні докази та переконливі свідчення;
отримувати інсайдерську інформацію та захищати свої джерела інформації;
відчувати юридичну та професійну відповідальність перед читацькою аудиторією. Вміти застосовувати знання медіа законодавства у практичній журналістській діяльності; уникати ситуацій, коли журналіст може порушити закон чи потрапити в небезпеку;
використовувати знання щодо прав та обов'язків передбачених законодавством для журналістів;
застосовувати навички публічних виступів та аргументації позиції через участь у дискусіях, дебатах та рольових іграх на прикладі судових справ;
працювати з юридичними джерелами та літературою;
аналізувати та коротко викладати судові справи;
використовувати базові знання та розуміння таких тем як: поняття медіа-права у світовому контексті, захист джерел інформації, доступ до інформації, дифамація, регулювання ЗМІ, медіа та вибори, медіа та правосуддя, захист приватного життя та суспільної моралі.

3. НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ:

Набуття компетентностей

Набуття загальних компетентностей (ЗК):

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Набуття фахових (спеціальних) компетентностей (СК):

СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **досягти таких програмних результатів навчання (ПР):**

ПР03. Оцінювати свій чи чужій інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

4. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАПРАВО»

Змістовий модуль 1.

Сутність і завдання державної регуляторної політики, основоположні принципи і сфера застосування медійного правочинства

Тема 1. Предмет і завдання курсу. Поняття, загальний огляд актуальних питань теорії й практики інформаційного права в Україні, Європі та світі.

Тема 2. Свобода слова у філософському розумінні основоположних прав людини і цивілізаційна потреба захисту демократичних цінностей людства шляхом дотримання/обмеження засадничих прав особистості, суспільства, цивілізації.

Тема 3. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу й зовнішнього управління.

Тема 4. Правова і регуляторна політика ЄС на ринку аудіовізуальних та друкованих засобів масової комунікації.

Тема 5. Інформаційне законодавство щодо аудіовізуальних масмедіа та друкованих засобів масової комунікації в країнах Центрально-Східної Європи.

Тема 6. Основоположні теоретико-концептуальні засади державної інформаційної політики України.

Тема 7. Конституційні, правові та регуляторні засади розвитку і захисту інформаційного простору України.

Тема 8. Конституційні і правові засади діяльності засобів масової інформації України.

Змістовий модуль 2.

Правова і фізична безпека журналістів – одне з основних завдань цивілізованої влади.

Тема 9. Регуляторна функція держави у сфері ЗМІ. Центральні та регуляторні органи України у галузі ЗМІ.

Тема 10. Визначальна функція керівництва ЗМІ щодо дотримання редакцією і членами редакційного колективу інформаційного законодавства, прав і обов'язків журналістів та інших правочинів, що стосуються інформаційної сфери.

Тема 11. Українське законодавство про пресу як правовий засіб здійснення інформаційної політики держави.

Тема 12. Українське законодавство про радіо і телебачення як правовий засіб здійснення інформаційної політики держави.

Тема 13. Українське законодавство про інформаційні агенції як правовий засіб здійснення інформаційної політики держави.

Тема 14. Особливості правового поля, діяльності та державного регулювання електронних масової комунікації в Україні та інформаційних ресурсів в Інтернеті.

Тема 15. Трансформація інформаційної та правової політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні під час війни Росії проти України.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Сутність і завдання, основоположні принципи і сфера застосування медійного правочинства												
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Поняття, загальний огляд актуальних питань теорії й практики інформаційного права в Україні, Європі та світі.	8	2	2			4						
Тема 2. Свобода слова у філософському розумінні основоположних прав людини і цивілізаційна потреба захисту демократичних цінностей людства шляхом дотримання/обмеження засадничих прав особистості, суспільства, цивілізації.	8	2	2			4						
Тема 3. Проблеми й труднощі державного регулювання діяльності олігархічних ЗМІ в Україні як країни із засиллям олігархічного капіталу й зовнішнього управління.	8	2	2			4						
Тема 4. Правова і регуляторна політика ЄС на ринку аудіовізуальних та друкованих засобів масової комунікації.	8	2	2			4						
Тема 5. Інформаційне законодавство щодо аудіовізуальних масмедіа та друкованих засобів масової комунікації в країнах Центрально-Східної Європи.	8	2	2			4						

Тема 6. Основоположні теоретико-концептуальні засади державної інформаційної політики України.	8	2	2			4							
Тема 7. Конституційні, правові та регуляторні засади розвитку і захисту інформаційного простору України.	8	2	2			4							
Тема 8. Конституційні і правові засади діяльності засобів масової інформації України.	8	2	2			4							
Разом із змістовим модулем 1	64	16	16	-	-	32							

Змістовий модуль 2.

Правова і фізична безпека журналістів – одне з основних завдань цивілізованої влади.

Тема 9. Регуляторна функція держави у сфері ЗМІ. Центральні та регуляторні органи України у галузі ЗМІ.	8	2	2			4							
Тема 10. Визначальна функція керівництва ЗМІ щодо дотримання редакцією і членами редакційного колективу інформаційного законодавства, прав і обов'язків журналістів та інших правочинів, що стосуються інформаційної сфери.	8	2	2			4							
Тема 11. Українське законодавство про пресу як правовий засіб здійснення інформаційної політики держави.	8	2	2			4							
Тема 12. Українське законодавство про радіо і телебачення як правовий засіб здійснення інформаційної політики держави.	8	2	2			4							

Тема 13. Українське законодавство про інформаційні агенції як правовий засіб здійснення інформаційної політики держави.	8	2	2			4						
Тема 14. Особливості правового поля, діяльності та державного регулювання електронних масової комунікації в Україні та інформаційних ресурсів в Інтернеті.	8	2	2			4						
Тема 15. Трансформація інформаційної та правової політики щодо засобів масової комунікації в сучасній Україні під час війни Росії проти України.	8	2	2			4						
Разом за модулем 2	56	14	14	-	-	28						
Усього годин	120	30	30	-	-	60						

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1. Конституційні засади та комплекс медійних Законів як законодавча підвалина діяльності засобів масової інформації в Україні.	2
2	Тема 2. Державна інформаційна політика і сфера друкованих, аудіовізуальних та електронних засобів масової комунікації у сучасній Україні.	2
3	Тема 3. Недоліки і прогалини у державній інформаційній політиці щодо друкованих, аудіовізуальних та електронних засобів масової комунікації у сучасній Україні як одна із суттєвих загроз національній та інформаційній безпеці України.	2
4	Тема 4. Світова проблема регуляції, контролю діяльності масмедіа у правовому полі та необхідність введення обмежень в ім'я дотримання і захисту загальноприйнятих цивілізаційних норм і правил.	2
5.	Тема 5. Українське медійне законодавство та особливості боротьби політичних сил і владних структур за інформаційних вплив на суспільство через ЗМІ.	2
	Тема 6. Прерогатива політичної доцільності над відповідністю	2

6.	інформаційним правочинам у регуляторних процесах щодо ЗМІ в сучасній Україні – загроза демократії.	
7	Тема 7. Цивільний та Кримінальний кодекси України про свободи, права та обов'язки журналістів.	2
8.	Тема 8. Режими доступу до інформації. Відповідальність та звільнення від відповідальності за поширення інформації з обмеженим доступом.	2
9.	Тема 9. Інформаційне законодавство щодо правового регулювання дифамації («припинення честі, гідності та ділової репутації»).	2
10.	Тема 10. «Підпільна держава» в легальній державі: напівзаконна діяльність в інформаційному просторі України інтернет-видань.	2
11.	Тема 11. Соціально-психологічні та професійні аспекти організації роботи журналістського колективу під лозунгом і за принципом «знаєш закон – дієш згідно закону – відповідаєш по закону».	2
12.	Тема 12. Персональна та колективна відповідальність журналістів, способи й прийоми боротьби та відмови журналістів від виконання завідомо неправових чи злочинних розпоряджень керівництва редакцій, власників чи спонсорів ЗМІ.	2
13.	Тема 13. Наслідки відсутності спадкоємності у державній інформаційній політиці щодо друкованих, аудіовізуальних та електронних засобів масової комунікації у сучасній Україні, що становлять реальну загрозу національній безпеці країни.	2
14.	Тема 14. Необхідність внесення змін і доповнень в українське медійне законодавство та боротьба медіаспільноти на сучасному етапі за створення Медійного кодексу.	2
15.	Тема 15. Синергія правової і фізичної безпеки журналістів – основне завдання цивілізованої влади.	2
	Разом	30

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дослідження проблеми подвійних стандартів країн Заходу щодо дотримання демократичних норм ставлення до ЗМІ у своїх країнах та впровадження принципу політичної доцільності в Україні як симптом зовнішнього управління.	4
2.	Огляд актуальних питань теорії й практики інформаційного права в Україні, Європі та світі.	4
3.	Єдність протилежності як сутність цивілізаційного протиріччя: основоположні права людини і вимушена потреба захисту	4

	демократичних цінностей людства шляхом обмеження цих засадничих прав особистості, суспільства, цивілізації.	
4.	Особливості, проблеми й труднощі державного регулювання інформаційної сфери в умовах засилля олігархічних ЗМІ в Україні та панування олігархічного капіталу.	4
5.	Основи правової і регуляторної політики ЄС на ринку аудіовізуальних та друкованих засобів масової комунікації.	4
6.	Американський досвід розвитку національної інформаційної інфраструктури.	4
7.	Канадський досвід побудови інформаційної магістралі .	4
8.	Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.	4
9.	Спільності та відмінності інформаційного законодавства у сфері аудіовізуальних масмедіа та друкованих засобів масової комунікації в країнах Центрально-Східної Європи та України.	4
10.	Основоположні теоретико-концептуальні засади державної інформаційної політики України.	4
11.	Конституційні, правові та регуляторні засади розвитку і захисту інформаційного простору України.	4
12.	Конституційні і правові засади діяльності засобів масової інформації України.	4
13.	Проблема і причини неприйняття Верховною Радою України Програми державної інформаційної політики у галузі друкованих, аудіовізуальних та електронних засобів масової комунікації у сучасній Україні та негативний вплив цього на розвиток свободи слова і демократії назагал.	4
14.	Фактори, що становлять загрозу інформаційній та національній безпеці України.	4
15.	Міжнародні та українські правозахисні журналістські організації, їхнє місце, роль і вплив на суспільно-політичну ситуацію в Україні та зміни і розвиток інформаційного простору держави.	4
	Разом	60

7. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ, КОМПЛЕКТИ ТЕСТІВ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ

Питання до МКР №1, питання до МКР №2 та контрольні питання та завдання за програмою дисципліни готуються і надаються студентам у процесі навчання.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення; наочні – презентація, ілюстрація; практичні – індивідуальні завдання, самостійна робота, практична робота.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Задіяно практикум, спрямований на вироблення навичок самостійної моральної орієнтації майбутніх журналістів у складних професійних ситуаціях.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, поточного тестування. Теоретичні знання студентів оцінюються за відповідями на семінарських заняттях. Форми контролю забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення в навчально-пізнавальній діяльності студентів і про ефективність праці викладача. Під час викладання навчальної дисципліни застосовуються такі методи контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів, як метод усного контролю у вигляді індивідуального та фронтального опитування, письмовий контроль (письмові відповіді на питання), письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, поточне тестування. Підсумковий контроль знань – іспит.

Зразок екзаменаційного білета

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ОКР «Бакалавр» напряму підготовки/ спеціальність – 061 «журналістика»	Кафедра Журналістики та мовної комунікації 2022-2023 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № X з дисципліни «МЕДІАПРАВО»	Затверджую Завідувач кафедри Н.М.Костриця « » 2022 р.
--	---	---	--

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Відсутність чітко визначених меж у впливі на засоби масової комунікації як загроза посилення елементів тоталітарності або сповзання до псевдодемократії.
2. Основні проблеми правового регулювання питань інформаційної безпеки.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ РІЗНИХ ТИПІВ

1. Узгодьте поняття за його визначенням:

1.	Юридичні нововведення	А	Поділ масової аудиторії на невеликі групи, кожна з яких потребує схожий медіаконтент, що може надаватися за інтерактивними запитамі і є придатним для прийому на всіх
2.	Студія-виробник	Б	Модель, яка передбачає розвиток медійного сюжету або історії одночасно на декількох платформах і розповідається за допомогою різних технологій.
3.	Трансмедійність	В	Правові новели, спрямовані на розробку і вдосконалення правових норм, регулюючих відносини у різних сферах суспільства.
4.	Фрагментація аудиторії	Г	Студія-виробник (незалежний продюсер) - суб'єкт господарювання, який займається створенням (виготовленням) фільмів, реклами, окремих теле- та/або радіопередач чи програм.

2. Який закон визначив порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації.

1.	А)	Закон України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні"
2.	Б)	Закон України "Про суспільне телебачення і радіомовлення України"
3.	В)	Закон України «Про інформацію»
4.	Г)	Закон України «Про національну раду України з питань телебачення і радіомовлення»

3. Наскільки відповідає європейським нормам законодавча та нормативно-правова база інформполітики України.

1.	А)	Повністю відповідає
2.	Б)	Повністю не відповідає
3.	В)	Відповідає частково

4. До складу регуляторного органу – Нацради України з питань ТБ і РМ – обираються і призначаються:

1.	А)	7 членів
2.	Б)	12 членів
3.	В)	18 членів;
4.	Г)	Немає правильної відповіді

5. Ознаки регуляторного акту:

1.	А)	Приймається (видається) уповноваженим на це суб'єктом;
2.	Б)	Встановлює загальні правила безособистісного характеру;
3.	В)	Його юридична сила зберігається незалежно від виконання приписів в часі.
4.	Г)	Поєднання усіх попередніх складових

6. Згідно законодавства які організації уповноважені здійснювати регуляторні функції у телерадіомовленні України:

1.	А)	Державний комітет телебачення й радіомовлення України
2.	Б)	Державний департамент з питань зв'язку та інформатизації Міністерства транспорту і зв'язку України
3.	В)	Національна рада України з питань телебачення й радіомовлення
4.	Г)	Рада з питань інформаційної політики при Президентові України

7. Які види контролю можуть бути застосовані до розпорядників публічної інформації:

1.	А)	Державний контроль;
2.	Б)	Парламентський контроль;
3.	В)	Муніципальний контроль;
4.	Г)	Президентський контроль.

8. Регуляторні інструменти і практичні регуляторні підходи до нових аудіовізуальних медіа це:

1.	А)	Ліцензування,
2.	Б)	Ресстрація,
3.	В)	Повідомлення
4.	Г)	Усі попередні складові

9. Захищаючи власний інформаційний простір від чужоземного впливу, західні країни законодавчо протидіють:

1.	А).	Володінню однією особою чи організацією теле- і радіомовленням, періодичними друкованими виданнями
2.	Б)	Вкладенню капіталу у ЗМІ тими організаціями, що пов'язані з основним бізнесом
3.	В)	Відкритому, а особливо прихованому, проникненню іноземного капіталу у власність ЗМІ
4.	Г)	Передачі видання накладом понад 500 тис. екз. у власність іншій особі, якщо в результаті передачі новий власник може закрити газету або поглинути її конкуруючим виданням.

10. Концепція державної інформаційної політики та пов'язані з цим загрози національній безпеці держави в Україні:

1.	А)	Прийнята і діє
2.	Б)	Не прийнята, але тривалий час розробляється
3.	В)	Навіть невідомо, чи займається хтось на державному рівні цим питанням

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371), протокол № 12 від 03 травня 2021 р.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
82-89	Дуже добре	
74-81	Добре	
64-73	Задовільно	
60-63	Достатньо	
35-59	Незадовільно	Не зараховано
1-34	Незадовільно	

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни R дис. (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи R нр (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$$

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальний план підготовки бакалавра 061 «Журналістика».
2. Підручники та навчальні посібники.
3. Опорні конспектилекційних і практичних занять.
4. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять.
5. Семестрові завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни.
6. Матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до практичних занять; завдання для модульних контрольних робіт для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу).
7. Перелік питань до екзамену.
8. Екзаменаційні білети.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Загальний список профільної літератури

1. Здоровега В.Й. Преса і влада / В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. 9–10 груд. 1993 р. – Л., 1993. – С. 8–13.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / В.Й. Здоровега: Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с.
3. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики / В.Й. Здоровега. – Л., 1995.
4. Здоровега В.Й. Українська періодика у сучасному національному просторі / В.Й. Здоровега // Укр. періодика: історія і сучасність: доп. та повідомл. Третьої всеукр. наук.–теорет. конф. 22–23 груд. 1996 р. – Л., 1995. – С. 11.
5. Кузнецова О. Д. До проекту Кодексу етики журналіста України / О.Д. Кузнецова // Укр. журналістика: історія і сучасність: вісн. Львів, ун-ту. – 1997. – С. 21–25. – Сер. Журналістика.

6. Кузнецова О. Д. Основи масової комунікації: навч. посіб. / О.Д. Кузнецова. – Л.: РВВ Львів, ун-ту, 1996. – 170 с.
7. Кузнецова О.Д. Правові гарантії незалежності преси / О.Д. Кузнецова // Українська періодика: історія і сучасність: Четверта всеукр. наук.-теорет. конф., 19–20 груд. 1997 р. – Л., 1997. – С. 142–145.
8. Кузнецова О.Д. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій / О.Д. Кузнецова. – Л.: РВВ Львів, ун-ту, 1993.
9. Москаленко А.З. Вступ до журналістики / А. З. Москаленко. – К.: Школяр, 1997. – 297 с.
10. Москаленко А.З. Два кити / А.З. Москаленко. – К., 1997. – 36 с.
11. Москаленко А.З. Етика журналіста: між боротьбою за тираж і об'єктивною інформацією / А.З. Москаленко // Матеріали наук.-практ. конф. «Українська журналістика – 97» / за заг. ред. А.З. Москаленка. – К.: Центр вільної преси, 1997.
12. Москаленко А.З. Журналістика в умовах гласності / А.З. Москаленко. – К., 1997.
13. Москаленко А.З. Комунікативна політологія / А.З. Москаленко. – К., 1997. – 60 с.
14. Москаленко А. З. Теорія журналістики: підручник / А. З. Москаленко. - К.: Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.
15. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: Навчальний посібник / Нерух О. – Х.: Світ дитинства, 2000.
16. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1 січня 2001 р. – К.: Юрінком Інтер, 2001.
17. Почепцов Г.Г. Информационные войны / Почепцов Г.– К.: Ваклер: Рефлбук, 2000. – 576 с.
18. Почепцов Г.Г. Информация и дезинформация / Почепцов Г. – К.: Эльга: Ника-центр, 2001. – 256 с.
19. Почепцов Г.Г. Психологические войны. / Почепцов Г.– К.: Ваклер: Рефлбук, 2000. – 528 с.
20. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации / Почепцов Г. –К.: Ваклер: Рефлбук, 2001. – 656 с.
21. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації / Почепцов Г.– К.: Київ, ун-т, 1999. – 308 с.
22. Приступенко Т.О. Державна підтримка преси: порятунок чи пастка? / Т.О. Приступенко // Журналіст України. – 1997. – № 5–6. – С. 12–14.
23. Приступенко Т.О. Деякі аспекти етичної діяльності вітчизняних журналістів під час виборчих баталій / Т.О. Приступенко // Публіцистика і політика : зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
24. Приступенко Т.О. Правові засади функціонування сучасних засобів масової комунікації України : монографія / Т.О. Приступенко; за ред. В. В. Різуна; Київ. нац. Ун-т імені Т.Г. Шевченка – К., 2000.
25. Приступенко Т.О. Свобода преси в Україні / Т.О. Приступенко // Журналіст України. – 1994. – № 1–2. – С. 12–14.
26. Приступенко Т.О. Тенденції розвитку свободи преси в Україні / Т.О. Приступенко // Вісн. Київ, ун-ту. – К., 1993. – С. 31–42. – Сер. Журналістика.
27. Різун В.В. Роль ЗМК в демократичному суспільстві / В.В. Різун // Публіцистика і політика: зб. наук, праць / за ред. проф. В.І. Шкляра. – К., 2001. – Вип. 2.
28. Стенхольм О. Защита общества от злоупотребления свободой печати / О. Стенхольм // Междунар. жизнь. – 1993. – № 10.
29. Україна: інформація і свобода слова: зб. законодавчих актів, нормативних документів та статей фахівців / у поряд. А.М. Затворний. – К.: Молодь, 1997.
30. Українське законодавство засоби масової інформації / Підготовлено Програмою правового захисту та освіти ЗМІ IREX У-Медіа. – К., 2004.

Основна (базова) література по курсу

1. Лаврик О. В. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / О. В. Лаврик. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. – 73 с.
2. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / Укл.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев – К.: Ніч лава, 2006. – 100 с.
3. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності ЗМІ. - К., 2004.

4. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. – К., 2011.
5. Шевченко Тарас. Курс лекцій з права медіа. – К., 2010.
6. Петрова Н., Якубенко В. Медіа Право. – К., 2007.
7. Європейська Конвенція з прав людини. Свобода вираження поглядів: Довідник з українського та європейського інформаційного законодавства/Укл. В.Ф. Іванов, Ю.Є.Зайцев. – К., 2002.

Допоміжна література

1. Винтерхофф–Шпурк Петер. Медиапсихологія. Основні принципи / Винтерхофф–Шпурк Петер. – Харків, 2007.
2. Декларація обов'язностей і прав журналістів // Франція: общі свідчення о праві по вопросам печати. – 1995. – № 37. – Сер. Інформаційні та навчальні матеріали.
3. Капрон Рене Дж. Наставники журналістам Ассошіейтед прес / Капрон Рене Дж. – К.: Видавничий дім: «Києво–Могилянська Академія», 2005.
4. Карпачова Н. Право на інформацію: свобода слова, думки, вільного вираження поглядів : щорічна доповідь Уповноваженого з прав людини / Н. Карпачова // Голос України. – 2001. – 10 груд.
5. Кіבל Р. Журналістська етика. – К.: Інститут журналістики, 2007. – 188 с.
6. Кодекс професійної етики українського журналіста // Журналіст України. – 1997. – № 5–
7. Конституція України. – К.: Преса України, 1996. – 80 с.
8. Коппервуд Р., Нельсон Р. П. Как преподносить новости. – Національній інститут преси, 1998. – 125 с.
9. Корконосенко С. Основи журналістики: Учень для вузів / Корконосенко С. –., 2001.
10. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник / Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. – К., 1995. – 304 с.
11. Костюк В. Тематика семінарських занять та методичні вказівки до вивчення курсу «теорія і методика журналістської творчості» / Костюк В. – Запоріжжя, 2005.
12. Миронченко В. Основи інформаційного радіомовлення: Підручник / Миронченко В. – К.: ІЗМН. 1996.
13. Основи масово-інформаційної діяльності. Підручник / А. Москаленко, Л. Губерський, В. Іванов. – К., 1999.
14. Основы творческой деятельности журналиста. – СПб.:Наука, 2000.
15. Петрова Н., Якубенко В. Медіа-право / Петрова Н., Якубенко В. – К.: Інститут журналістики, 2007. – 275 с.
16. Потятиник Б. Ключі до мас-медіа / Потятиник Б. – Львів: ПАІС, 2002. – 235 с.
17. Путівник ретельного журналіста. – К.: Інститут журналістики, 2007. – 175 с.
18. Різун В.В. Маси: Тексти лекцій / Різун В. В. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2003. – 118 с.
19. Універсальний журналіст. – К.: Інститут журналістики, 2007. – 150 с.
20. Шкляр В.І. Преса керована і преса керуюча / В.І. Шкляр // Українська періодика: історія і сучасність: тези доп. і повідомл. Всеукр. іаук.-теорст. копф. 9–10 груд. 1993 р. – Л., 1993. – С 13–17.
21. Шкляр В. І. Соціальна норма і престиж преси / В.І. Шкляр // Укр. періодика: історія і сучасність / за ред. М.М. Романюка. – Л., 1997. – С. 25–28.
22. Чекмишев О.В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: Підручник-практикум / Чекмишев О. В.– К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2004. – 98 с.
23. Бугрим В. Журналіст на телеекрані / В. Бугрим. – К., 2000.
24. Вайшенберг Зігфрід. Новинна журналістика. – К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2011.
25. Дарадан Т. Трансформація новинного виробництва на телебаченні в Україні з 1991 по 2003 роки. Кваліф. Робота / Т. Дарадан. – К., 2003.
26. Дмитровский З. Є. Термінологія зображальних засобів масової комунікації. Довідкове видання / З. Є. Дмитровский. – Львів, 2004.

27. Ендрю Бойд. Телерадіожурналістика: техніка новин / Ендрю Бойд. – 5-е вид. – Лондон, 2000.
28. Єлісовенко Ю. Заголовок і лід у теленовинах / Юрій Єлісовенко // Наукові записки Інституту журналістики. – 2012. – Т. 46. – С. 36 – 43.
29. Куляс І., Макаренко О. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника: Практичний посібник для журналістів. – К.: МГО Інтерньюз Україна, 2006. – 120 с.
30. Мащенко І. Г. Українське ТБ: штрихи до портрета / І. Г. Мащенко. – К., 1995.
31. Отт У. Вопрос + ответ = интервью / У. Отт. – Рига, 1991.
32. Різун В.В. Теорія масової комунікації : Підручник. – К.: Просвіта, 2008. -256 с.
33. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / За загальною редакцією Олександри Сербенської: Посібник. – Львів: Світ, 1994. – 152 с.
34. Бугрим В. В. Телебачення прямого ефіру: Навч. Посіб / В.В. Бугрим , І. Г. Мащенко. – К., 1991.
35. Бугрим В. В. Телевізійні мости / В. В. Бугрим, І. Г. Мащенко.– К., 1990.
36. Вачнадзе Г. Всемирное телевидение / Г. Вачнадзе. – Тбіліси, 1989.
37. Галлер Міхаель. Репортаж.— К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2011.
38. Григораш Д. С. Журналістика у термінах і виразах / Д.С.Григораш. – Львів, 1974.
39. Єлісовенко Ю.П., Нагорняк М.В. Радіовиробництво: Навч. Посіб. / За заг. ред. В.В. Різуна. – К: ТОВ «Друкарня бізнесполіграф», 2017. – 304 с.
40. Женченко М. І. Новітні редакторські професії в умовах конвергенції та мультимедіатизації ЗМІ / М.І. Женченко. – Наукові записки Інституту журналістики. – 2012. — Т. 49.
41. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2004. – 266 с.
42. Москаленко А. З. Теорія журналістики / А.З. Москаленко. – К., 1998.
43. Набруско В.І. Демократизація суспільства та культура інформаційного простору // Сучасне та майбутнє журналістики в плюралістичному суспільстві. – К., 1999. – С.168–171.
44. Різун В.В. Літературне редагування : Підручник. – К.: Либідь, 1996. – 240 с.
45. Різун В.В. Основи журналістики у відповідях та заувагах. – К.: 2004. – 80 с.
46. Сербенська О. Культура усного мовлення. Практикум: Навч. Посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 212 с.
47. Шкляр В.І. Теорія і методика журн. творчості. – К., 1999. – 43 с.

Додаткові електронні ресурси

1. Законодавча база України // portal.rada.gov.ua
2. Сайт Офісу Президента України.
3. Закон США про свободу інформації.
<http://www.medialaw.ru/publications/books/modern/77.html>
4. Закон США про відкритість уряду <http://www.medialaw.ru/publications/books/modern/78.html>
5. Журнал „Законодательство и практика масс-медиа”
<http://www.medialaw.ru/publications/zip/126/index.html> (випуск журналу присвячений питанням правового регулювання доступу до державної інформації).
6. Актуальные проблемы обеспечения доступа к информации. –
<http://www.medialaw.ru/publications/books/indep2/index.html>
7. Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи Rec (2002) № 2 „Про доступ до офіційних документів” <http://www.coe.kiev.ua/bul/bul10/text27.htm>
8. Правова позиція Інституту Медіа Права щодо нової редакції Закону України „Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення”
<http://www.telekritika.kiev.ua/ur-cons/?id=21480>
9. Справа Європейського суду з прав людини „Фрессоз і Руар проти Франції”
<http://www.medialaw.ru/article10/6/2/10.htm>
10. Справа Європейського суду з прав людини „Принцеса Ганноверська проти Німеччини”
<http://www.medialaw.ru/article10/6/2/44.htm>

11. Рекомендація Ради Європи № R (2000) 7 „Про право журналістів не розкривати свої джерела інформації” <http://www.coe.kiev.ua/bul/bul10/text22.htm>
12. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Гудвін проти Великобританії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/12.htm>
13. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Ромен і Шміт проти Люксембургу” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/35.htm>
14. Рекомендація Ради Європи № R (97) 20 „Про наклепницькі висловлювання” <http://www.coe.kiev.ua/bul/bul10/text15.htm>
15. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Лінгенс проти Австрії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/15.htm>
24. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Кастеллс проти Іспанії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/11.htm>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.cir.org>. (“Columbia Journalism Review”).
2. <http://www.fair.org>. (“Fairness and Accuracy in Reporting”).
3. <http://www.inter.ua/ua/> (Офіційний сайт ТРК “Інтер”).
4. <http://www.ifj.org>. (Міжнародна Федерація журналістів (IFJ – International Federation of Journalists)).
5. www.ji.lviv.ua (Незалежний культурологічний часопис “І”).
6. <http://www.mediachannel.org>. (“Media Channel”).
7. <http://mediaed.org>. (Media Education Foundation).
8. <http://www.mediakrytyka.info> (“Медіакритика” – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка).
9. <http://www.presswise.org.uk>. (“Press Wise Trust”).
10. <http://www.1plus1.net/> (Офіційний сайт ТРК “1+1”).
11. <http://post.semiotics.ru/> (Сайт семіотики).
12. <http://lamp.semiotics.ru/index.htm> (Семіотико-культурологічний журнал “Зелена лампа”).
13. <http://www.telekritika.kiev.ua/> (Інтернетвидання “Телекритика”).
14. <http://yanko.lib.ru/gum.html> (Бібліотека Слави Янко).
15. <http://www.audytoryya.lviv.ua>
16. MOnline.org.ua" – молодіжний портал
17. <http://www.monline.org.ua>
18. <https://www.ukr.net/ua/>